

**ERON JÄLKEISEEN
VAINOON LIITTYVÄ
SEMINAARI 10.2.2015
HELSINKI**

WORKSHOP

RIKOSSEURAAMUSJÄRJESTELMÄ-TYÖRYHMÄ/

**KiS, erikoissyyttäjä Pia Mäenpää, Itä-Suomen
syyttäjänvirasto**

RIKOSLAIN RANGAISTUSJÄRJESTELMÄ

- Suomessa rangaistukset kohdistuvat vapauteen tai varallisuuteen
- Rangaistusjärjestelmä sisältää sekä yleisiä että erityisiä rangaistuksia
- Yleissäännökset rikoslain 2 luvussa
- Yleisiä rangaistuksia ovat
 - tuomitsematta jättäminen
 - vankeus, ehdollinen/ehdoton (ehdollisen vankeusrangaistuksen ohessa voidaan tuomita oheissakkoa)
 - nuorisorangaistus
 - yhdyskuntapalvelu (ehdottoman vankeusrangaistuksen sijasta max 8 kk
 - valvontarangaistus 11/2011 (ehdottoman vankeusrangaistuksen sijasta max 6 kk, sijoittuu ankaruudeltaan yhdyskuntapalvelun ja ehdottoman vankeuden väliin. Rangaistus voidaan tuomita silloin, kun yhdyskuntapalvelun tuomitsemiselle on este. Aiemmat ehdottomat vankeusrangaistukset ja valvontarangaistukset voivat muodostaa esteen valvontarangaistuksen tuomitsemiselle. Myös rikoksen laatu voi olla esteenä valvontarangaistuksen käyttämiselle. Esimerkiksi asuinkumppaniin kohdistuneet pahoinpitelyt ovat tällaisia rikoksia. Este valvontarangaistuksen tuomitsemiselle on olemassa myös silloin, kun rikosten tekemisen jatkaminen kotoa tai asuinpaikasta käsin on helppoa. Tällaisia rikoksia ovat esimerkiksi huumausainerikokset ja tietyt tieto- ja viestintärikokset.)
 - sakko
 - rikesakko

RIKOSLAIN RANGAISTUSJÄRJESTELMÄ

- Erityisiä rangaistuksia ovat
 - virkamiehille viraltapano ja varoitukset
 - sotilaille kurinpitorangaistukset
 - nuorille nuorisorangaistus
 - yritykset ja yhteisöt : yhteisösakko (v. 1993)
- Seuraamusten ankaruusjärjestys
pääpiirteissään:
Tuomitsematta jättäminen → rikesakko → sakko →
ehdollinen vankeus → ehdoton vankeus, jonka sijasta
yhdyskuntapalvelua → valvontarangaistus → ehdoton
vankeus

RANGAISTUKSEN ”TUNNUSMERKIT”

- Rangaistus = viranomaisen lain nojalla määräämä oikeudellinen seuraamus
 - lain nojalla (virallisuusluonne)
 - seuraamus rikoksesta (perustana syyksiluettu rikos)
 - moite (teko väärä ja menettely paheksuttava)
 - kielteinen kokemus (merkitsee jonkinlaista kärsimystä ja haittaa → mielellään välttäisi)
- Yleistävyys (rangaistuksen ennaltaehkäisevää vaikutusta kansalaisiin)
- Erityisestäävyys (rangaistuksen vaikutus rangaistuun itseensä : varottava, sopeuttava, vaarattomaksi tekevä)

MUITA RIKOKSIIN LIITTYVIÄ SEURAAMUKSIA

- **Turvaamistoimenpiteet** mm. lähestymiskielto
- **Pakkokeinot** mm. kiinniottaminen, nouto, pidättäminen, vangitseminen
- Syyttäjä- ja poliisiviranomaisten määräämät seuraamukset
- **Hoidolliset toimet** mm. lastensuojelun toimet, päihdehuollon toimet
- Hallinnolliset maksuseuraamukset
- Vahingonkorvaus
- Muut mm. rikosrekisterimerkintä

KYSYMYKSIÄ

- Riittävätkö nykyiset rangaistuslajit vai pitäisikö olla jotain muuta? Lainsäädäntämuutoksia?
 - erilaisia vaihtoehtoja, yhdistelmiä, ehdollisia (esim. tuomitaan vankeuteen, mutta ei laiteta täytäntöön (jää ehdolliseksi), jos suorittaa jonkun hoidollisen ohjelman, ehdollinen vankeus + ohjelma jne.)
 - vai jo aiemmin ja kevyemmin, onko siihen mahdollisuutta
- Ovatko muut keinot riittävät ja käytetäänkö muita rikoksiin liittyviä seuraamuksia riittävästi (turvaamistoimenpiteet, pakkokeinot) nykyisen lain puitteissa ?
 - vai tarvitaanko muutoksia?
- Mitä haluamme, mihin on varaa ?
- Pitäisikö keskustelua avata laajemminkin - tämä hyvä

KOONTIA VUODEN 2014 POHJALTA - VAINOAMINEN

- Jos pelkkä vainoaminen syyksi – pääsääntö sakkorangaistus
- Jos muita esim. kotirauhan rikkominen, lähestymiskiellon rikkominen, laiton uhkaus, pahoinpitely jne – vankeutta, jopa ehdottomanakin
- Koonti:

[Vainoamistuomiot-koonti.pdf](#)

